

Dôvodová správa k Zriadeniu výboru pre audit Košického samosprávneho kraja

Na základe zákona č. 423/2015 Z. z. o štatutárnom audite a o zmene a doplnení zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, ktorý nahradil pôvodný právny predpis upravujúci činnosti a postavenie audítorov, máme povinnosť zriadiť výbor pre audit. Právnym základom uvedeného právneho predpisu je Nariadenie EP a Rady (EÚ) č. 537/2014, cieľom ktorého je najmä zvýšenie miery dôvery verejnosti v ročné a konsolidované účtovné závierky subjektov verejného záujmu, zvýšenie možnosti uplatnenia audítorských subjektov mimo tzv. „veľkej štvorky“ a podobne.

Nakoľko nový zákon o štatutárnom audite znamenal celkom novú právnu úpravu vzťahov pri vykonávaní auditu, rozšíril tiež okruh subjektov verejného záujmu, medzi ktoré sú zaradené aj vyššie územné celky.

V nadväznosti na ciele zákona o štatutárnom audite vychádzajúce z európskej legislatívy, zákon zavádza povinnosť pre subjekt verejného záujmu zriadiť výbor pre audit.

Úlohou výboru pre audit je:

- sledovať proces zostavovania účtovnej závierky, dodržiavania osobitných predpisov, predkladanie odporúčaní a návrhov na zabezpečenie integrity tohto procesu,
- sledovať efektivitu vnútornej kontroly, interného auditu a systémov riadenia rizík v účtovnej jednotke, ak ovplyvňujú zostavovanie účtovnej závierky,
- sledovať priebeh a výsledky štatutárneho auditu individuálnej účtovnej závierky a štatutárneho auditu konsolidovanej účtovnej závierky a zohľadňuje zistenia a závery úradu,
- preverovať a sledovať nezávislosť štatutárneho audítora (predtým pojmovo iba audítor),
- je zodpovedný za postup výberu štatutárneho audítora,
- ďalšie úlohy súvisiace s komunikáciou so štatutárnym audítorom a s informovaním účtovnej jednotky.

Vzhľadom na aplikačné problémy súvisiace s procesom kreovania a obsadzovania výboru pre audit požiadali niektoré samosprávne kraje Ministerstvo financií SR (ďalej len „MF SR“) o stanovisko, ako v tomto procese postupovať.

Na základe stanovísk MF SR existujú tri spôsoby, ako postupovať pri kreovaní výboru pre audit a jeho obsadení.

1. Samostatný výbor z nezávislých členov, ktorých vymenuje zastupiteľstvo na svojom zasadnutí

Keďže výbor pre audit sa skladá z aspoň troch členov s príslušnou kvalifikáciou (najmenej jeden člen musí mať odbornú prax v oblasti účtovníctva alebo štatutárneho auditu a členovia výboru pre audit musia mať kvalifikáciu vhodnú pre sektor, v ktorom účtovná jednotka pôsobí), tak v tomto prípade je vhodné uvažovať o určení troch nezávislých osôb

predovšetkým z oblasti účtovníctva a univerzitného prostredia (napr. Ekonomickej fakulty Technickej univerzity Košice alebo Ekonomickej univerzity Košice). Zriadenie výboru pre audit v konkrétnom zložení je potrebné schváliť zastupiteľstvom.

Výhody: Obsadenie výboru pre audit odborníkmi z praxe.

Nevýhody: Zvýšená administratívna záťaž súvisiaca s prípravou dokumentácie a voľbou optimálneho zmluvného vzťahu s konkrétnymi osobami (dohody o vykonaní práce alebo dohoda o pracovnej činnosti, prípadne iný spôsob).

Riziko nezájmu potenciálnych kandidátov súvisiace so zodpovednosťou výboru pre audit ako celku (výbor pre audit zodpovedá napr. za spôsob výberu štatutárneho audítora a podobne).

Potreba ďalších finančných prostriedkov na odmeny pre členov výboru pre audit oproti ostatným možnostiam.

Možnosť vzniku otázok súvisiacich s vhodnosťou konkrétnych kandidátov a o výške ich odmien za členstvo vo výbore pre audit.

2. Výbor, ktorého členmi budú členovia komisie zriadenej zastupiteľstvom

V rámci tejto alternatívy je na úvod potrebné poznamenať, že obsadenie výboru pre audit členmi komisií zriadených pri zastupiteľstve bolo od nadobudnutia účinnosti zákona prvou alternatívou, ktorou sme sa zaoberali, avšak vzhľadom na zákonom požadovanú nezávislosť členov výboru pre audit sme od nej upustili.

Vo svetle stanoviska MF SR, v zmysle ktorého možno považovať za nezávislých aj členov príslušných komisií zriadených pri zastupiteľstve samosprávnych krajov možno preto uvažovať aj o tejto alternatíve.

Pri obsadzovaní výboru pre audit navrhujeme uvažovať predovšetkým o členoch finančnej komisie, pričom aspoň jeden z nich musí mať odbornú prax v účtovníctve. Ďalším základným predpokladom je súhlas konkrétnej osoby s jeho vymenovaním. Zriadenie výboru pre audit v konkrétnom zložení je potrebné schváliť zastupiteľstvom.

Výhody: Menej náročné na administratívu (vyžaduje sa zmluvné riešenie členov výboru pre audit) Jednalo by sa o ľudí z „interného prostredia KSK“, ktorí sú známi ako samotným poslancom zastupiteľstva, tak aj zamestnancom KSK.

Nevýhody: Potreba finančných prostriedkov na odmeny členov výboru za prácu vo výbore.

3. Výbor, ktorého členmi budú zamestnanci útvaru hlavného kontrolóra

Stanovisko MF SR pripúšťa obsadiť výbor pre audit aj zamestnancami funkčne zaradenými na útvare hlavného kontrolóra, nakoľko oprávnenia a činnosť výboru pre audit sú prevažne kontrolného charakteru.

V prípade akceptovania tejto alternatívy by sa zo strany zamestnancov funkčne zaradených na ÚHK jednalo nielen o samosprávnú kontrolu podľa zákona o samosprávnych krajoch, ale vykonávali by aj oprávnenia výboru pre audit, ktoré mu vyplývajú zo zákona o štatutárnom audite.

Zamestnanci funkčne zaradení na ÚHK disponujú potrebnými odbornými predpokladmi kladenými na členov výboru pre audit.

Rovnako ako v prípade vyššie uvedených alternatív je aj v tomto prípade potrebné, aby zriadenie výboru pre audit schválilo zastupiteľstvo.

Výhody: Nenáročné na administratívu z dôvodu, že zamestnanci už majú uzavreté pracovné zmluvy, dôjde iba k zmene náplne práce uvedených zamestnancov.

Úspora finančných prostriedkov, pretože títo zamestnanci za výkon práce poberajú mzdu.

Znalosť vnútorných pomerov KSK.

ÚHK disponuje kvalifikovanými zamestnancami s overenými skúsenosťami.

Nevýhody: Vzhľadom na skutočnosť, že v prípade akceptovania tejto alternatívy by došlo k zmiešaniu pracovných úloh vyplývajúcich zo samosprávnej kontroly s úlohami vyplývajúcimi výboru pre audit zo zákona o štatutárnom audite, môže byť uvedený postup vnímaný ako zásah do oprávnenia hlavného kontrolóra riadiť ÚHK.

Finančná komisia na svojom zasadnutí dňa 06.02.2017 navrhla spôsob zriadenia výboru pre audit KSK z členov finančnej komisie a súčasne navrhla aj jeho zloženie nasledovne:

Ing. Jozef Burian – predseda

Ing. Jana Nováková – člen

JUDr. Ladislav Gaura – člen

V Košiciach dňa: 07.02.2017